

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

2008

בינואר

10

האם ובאיזו מידה ממלאת הרשות הפלסטינית את מחויבויותיה הביטחוניות בהתאם למפת הדרכים? (מאזן ביניים)

פעילות כוחות הביטחון הישראליים בקסבה בשכם
(אתר דובר צה"ל, 5 בינואר 2008). במהלך הפעילות
נחשפו מעבדות חבלה ואמצעי לחימה בתוך סליק
(הנראה בצילום) ונעצרו 23 מבוקשים.

כניסת מנגנוני הביטחון הפלסטיניים לקסבה בשכם
(רויטרס, 15 בדצמבר 2007. צלם: עבד עמר). המנגנונים
השליטו בשכם מידה רבה של חוק וסדר אך נמנעו מלפרק
את תשתיות הטרור.

1. בחודשיים האחרונים, במקביל למו"מ עם ישראל ולהכנות לקראת מפגש אנאפוליס, קיימו מנגנוני הביטחון הפלסטינים פעילות ביטחונית אינטנסיבית בשכם ובמידה פחותה בערים נוספות ביהודה ושומרון. פעילות זאת נועדה לשים קץ לגילויי האנרכיה, לאכוף את הסדר הציבורי, לחזק את מעמד הרשות הפלסטינית בקרב האוכלוסייה ולהצר את רגלי תנועת חמאס (על רקע העימות החריף בין אבו מאזן ופתח לבין חמאס וממשלת אסמאעיל הניה ברצועת עזה). מעבר לכך, **נועדה פעילות זאת להפגין בפני ארה"ב, ישראל והקהילה הבינלאומית כי הרשות הפלסטינית מיישמת את מחויבותיה הביטחונית במסגרת השלב הראשון של מפת הדרכים.**

2. מאזן הביניים (נכון לתחילת ינואר 2008) מצביע, שבתחומי אכיפת החוק והסדר והגבלת פעילות הפוליטית, החברתית וההסברתית של חמאס, נחלו מנגנוני הרשות הפלסטינית הצלחות מקומיות בעיר שכם ובכמה מוקדי אנרכיה נוספים ביהודה ושומרון. לעומת זאת, **בכל הנוגע לפירוק תשתיות הטרור וסיכול הטרור**, להם מחויבים הפלסטינים בהתאם ל"מפת הדרכים", **הייתה פעילות מנגנוני הביטחון מוגבלת למדי ובלתי אפקטיבית**, כשבפועל לא ניכר שינוי משמעותי בהתנהלותם של המנגנונים בהשוואה לעבר. הרשות הפלסטינית גם אינה ממלאת התחייבותה בכל הנוגע להפסקת ההסתה נגד ישראל, אשר דווקא גברה לאחר מפגש אנאפוליס.

3. כפועל יוצא מכך תשתיות טרור של חמאס, הגיהאד האסלאמי בפלסטין, ואף התארגנויות של מבוקשי פתח, שלא הצטרפו ל"הסכם המבוקשים", ממשיכות להתקיים ולנסות להוציא לפועל פיגועים ביהודה ושומרון ובשטח ישראל (כולל פיגועי התאבדות). בהיקף הפיגועים, שמקורם ביהודה ושומרון, חלה אומנם ירידה בשנת 2007, אולם **זאת כתוצאה מרצף של פעילות סיכול אינטנסיבית, שנעשתה ע"י כוחות הביטחון הישראליים**, ולא ע"י מנגנוני הביטחון הפלסטינים. פעילות הסיכול והמנע של כוחות

הביטחון הישראליים נמשכה בתחילת שנת 2008 כאשר במסגרת מבצע רחב היקף של כוחות הביטחון הישראליים בקסבה בשכם התגלו מעבדת חבלה ואמצעי לחימה רבים (2-5 בינואר, 2008).

4. מסמך זה כולל את הפרקים הבאים :

א. **פרק א -** מאפייני הפעילות הביטחונית של מנגנוני הביטחון הפלסטינים ביהודה ושומרון.

ב. **פרק ב -** מאפייני פעילות ארגוני הטרור ביהודה ושומרון, ופעילות הסיכול והמנע של כוחות הביטחון הישראליים בשנת 2007.

ג. **פרק ג -** מאזן ביניים של יישום המחויבות הפלסטינית למלחמה בטרור בהתאם למפת הדרכים.

ד. **נספח -** שכס כמקרה מבחן לפעילות הביטחונית של מנגנוני הביטחון הפלסטינים (נובמבר- תחילת ינואר 2008).

ה. **נספח ויזואלי -** חשיפת מעבדות חבלה ואמצעי לחימה בשכם במהלך פעילות סיכול של צה"ל בשנת 2007 (באדיבות דובר צה"ל).

פרק א - מאפייני הפעילות הביטחונית של מנגנוני הביטחון הפלסטינים ביהודה ושומרון

הצלחות מקומיות בהשבת הסדר הציבורי והצרת רגלי חמאס

1. פעילות מנגנוני הביטחון ביהודה ושומרון התמקדה מאז תחילת נובמבר **בעיקר בעיר שכם**, המהווה באופן מסורתי **מוקד מרכזי של טרור ואנרכיה ביהודה ושומרון**. בהמשך היא התנהלה (ברמת אינטנסיביות נמוכה יותר) גם במרכזים עירוניים נוספים כגון **ג'נין, חברון, טול כרם ובית לחם**. באזור שכם ובכמה מרכזים עירוניים נחלו המנגנונים **הצלחות מקומיות** בהפסקת גילויי האנרכיה והשבת הסדר הציבורי, שהתערער במהלך שבע שנות העימות האלים עם הפלסטינים. (מאזן ביניים של פעילות המנגנונים בשכם, המהווה בראיית הרשות הפלסטינית מודל לערים האחרות, ראו נספח).
2. המאמץ של הרשות הפלסטינית להחליש את תשתיות חמאס ביהודה ושומרון, בדגש על מחוזות שכם וג'נין, מצא ביטוי **במעצרים נרחבים** של חשודים בהשתייכות לחמאס (כ-430 עצורים, **מרביתם מזוהים עם חמאס**)¹ **רובם שוחררו ונותרו במעצר עשרות ספורות**. ביטוי נוסף לכך הוא פעילות **נמרצת למדי שהתקיימה נגד "ועדות צדקה"** ומוסדות נוספים המשתייכים לתשתית האזרחית של חמאס (**מערך ה"דעווה"**). במסגרת זאת נסגרו כמה מ"וועדות הצדקה", פוטרו פעילי חמאס העומדים בראשם, הוחלפו עובדים בוועדות והוחלפו כמה דרשנים במסגדים. ממשלת סלאם פיאצי החלה ברפורמות תשתיות המכוונות להחליש את אחיזת חמאס במוסדות ה"דעווה" (כולל חקיקת חוק להלבנת הון והחלטה בדבר פרוק 92 "ועדות צדקה" הפועלות בגדה ומיזוגן ל-11 ועדות בפיקוח משרד

¹ עדכני לתחילת ינואר 2008.

ההקדשים). אלו הם צעדים בכיוון הנכון, אשר מידת הצלחתם תהיה תלויה במידת נחישותה ויכולתה של הרשות להתמיד בהם לאורך זמן².

3. במסגרת מהלכי הרשות הפלסטינית נגד התשתית האזרחית של חמאס ביהודה ושומרון פעלו מנגנוני הביטחון נגד המסגדים, שרבים מהם מהווים באופן מסורתי מעוזים של חמאס בהם מתבצעת פעילות הטפה והסתה, ובעבר אף התנהלה בהם פעילות מבצעית של ארגוני הטרור. במסגרת זאת בוצעו בחודשיים האחרונים כ-30 פעולות מול המסגדים והוחרמו מהם חומרי הסתה. כמו כן בוצעו שישה מעצרים של דרשני מסגדים וכמה דרשנים הוחלפו. אולם תהליך החלפת הדרשנים, שרבים מהם מזוהים עם חמאס, היה עד כה מוגבל מאוד בהיקפו ותופעת ההסתה במסגדים נגד ישראל והרשות עדיין נמשכת.

4. מקום נוסף בו נחלה הפעילות הביטחונית של המנגנונים הצלחה מקומית הינו העיר בית לחם, המהווה מוקד לתשומת לב בינלאומית בחג המולד. ערב חג המולד תוגברה הפריסה של מנגנוני הביטחון בבית לחם ע"י כוחות הביטחון הלאומי וברחבי העיר נפרסו כוחות אבטחה. כוחות אלו אבטחו, בין השאר, את שיירת אבו מאזן ואת שיירת הפטריארך הארמני, שביקרו בבית לחם לכבוד החג. פעילות זאת, שבוצעה תוך שיתוף פעולה ותאום בין מנגנוני הביטחון השונים, תרמה לכך שאירועי חג המולד, בהם נכחו עשרות אלפי תיירים, התנהלו ללא הפרעות ביטחוניות. לרגל יום השנה ה-43 לייסוד פתח התקיים בבית לחם מפגן צבאי של מנגנוני הביטחון בהשתתפותם של כ-600 פעילים. מחמד עיאנם, ראש המודיעין הכללי בבית לחם, הצהיר כי המנגנונים ביצעו בחודשיים האחרונים מעצרים בקרב פעילי חמאס והחרימו כלי נשק (סוכנות מען, 6 בינואר).

² הרשות הפלסטינית נקטה בעידן ערפאת במשך פרקי זמן קצרים צעדים להחלשת התשתית האזרחית של חמאס אולם לא התמידה בהם וחמאס הצליח בסופו של דבר לשקם שליטתו ב"ועדות הצדקה" ובמוסדות האחרים.

אנשי כוחות הביטחון הפלסטינים מאבטחים את אירועי חג המולד בבית לחם (רויטרס, 24 בדצמבר 2007, צלם: עמאר עואד)

5. לעומת זאת, **מחוז חברון**, שבו יש למסורת ולדת השפעה רבה, **נותר מוקד הכוח המרכזי של תנועת חמאס בגדה**. באופן מסורתי יש לתנועת חמאס באזור חברון אחיזה איתנה פוליטית, חברתית ומבצעית, כשבנוסף לכך נהנות החמולות הדומיננטיות מהשפעה רבה בהשוואה למחוזות האחרים. בחודשים האחרונים חשפו מנגנוני הביטחון בחברון כמה אמצעי לחימה וקיימו כמה עימותים עם חמאס ומפלגת השחרור האסלאמית רדיקלית. אולם עד כה, טרם ביצעו מנגנוני הביטחון במחוז חברון פעילות ביטחונית בהיקף רחב, כדוגמת זאת שהתנהלה במחוז שכם, ולא עשו ניסיון של ממש לעקור מהאזור את תשתיות חמאס ושאר ארגוני הטרור.

מפגינים בחברון מתעמתים עם אנשי מנגנוני הביטחון של הרשות הפלסטינית במהלך הפגנה נגד ועידת אנאפוליס (רויטרס, 27 בנובמבר. צלם: נאיף השלמון)

6. **לסיכום**: שר הפנים הפלסטיני עבד אלרזאק אליחיא הצהיר לאחרונה, כי "האנרכיה הביטחונית הסתיימה" וכי פעילותן של "הקבוצות החמושות" חוסלה סופית (רדיו קול פלסטין, 26 בדצמבר 2007). **להצהרה זאת אין כיסוי אמיתי בשטח, ומעצר 23 המבוקשים וחשיפת אמצעי לחימה רבים**

ע"י כוחות הביטחון הישראליים בקסבה בשכם המחישו זאת. אנו סבורים כי הרשות הפלסטינית עדיין לא השלימה את פעילותה בתחום אכיפת החוק והסדר, בוודאי שלא במחוז בעייתי כמו חברון מעבר לכך מוקדם עדיין לקבוע האם ההישגים, במוקד אנרכיה מסורתית כמו שכם ובמוקדים נוספים, הנם ברי קיימא והאם ובאיזו מידה תעשה הרשות הפלסטינית מאמץ לשמר אותם לאורך זמן.

פעילות מוגבלת לפרוק תשתיות ארגוני הטרור ולסיכול טרור

מכונית שרופה של חולית חמאס משכם, שביצעה את פיגוע הירי בצומת אריאל. בפיגוע נפצע קשה חייל צה"ל ואזרח נוסף נפצע באורח קל. (דובר צה"ל, 24 באוקטובר)

7. בעוד שבתחום אכיפת החוק והסדר והפגיעה בתשתית האזרחית של חמאס נחלו מנגנוני הביטחון הצלחות מקומיות, הם נמנעו מלבצע פעילות אפקטיבית, שתוביל לפירוק התשתיות המבצעיות-טרוריסטיות של חמאס (ושל ארגוני טרור אחרים) ברחבי יהודה ושומרון. כך למשל:

א. רק מעטים מתוך כ-430 העצורים ביהודה ושומרון, רובם מזוהי חמאס, הם בעלי זיקה ממשית לזרוע המבצעית-טרוריסטית של חמאס. מרבית העצורים הינם פעילי התשתית האזרחית/פוליטית של התנועה, בעיקר במחוזות שכם וגינין. כמו כן נמנעו מנגנוני הביטחון מלעצור פעילים מבצעים חמושים של פתח (וארגונים אחרים) שעלולים היו לגלות התנגדות למעצרים. לפיכך בוצעו המעצרים בדרך כלל ללא התנגדות של ממש ורק במקרים מעטים נאלצו מנגנוני הביטחון להתעמת עם פעילים חמושים שהתנגדו למעצרים.

ב. **מרבית העצורים שוחררו לאחר כמה ימי מעצר, בשיטה המוכרת של "הדלת המסתובבת".** ביטויים לכך ניתן למצוא בשחרור 31 פעילי חמאס שנעצרו בשכם לרגל חג הקורבן (17 בנובמבר)³, ובשחרור ממעצר של **אחמד דולה**, פעיל בכיר של חמאס בשכם. ביטוי נוסף לשיטת ה"דלת המסתובבת". ניתן למצוא במעצרים, שחרורם ומעצרים מחדש של מחבלים שהתכוונו להתנקש בחיי ראש ממשלת ישראל בעת שעמד לבקר ביריחו⁴.

ג. **מאז תחילת נובמבר החרומו המנגנונים כמה מאות כלי נשק מידי מבוקשי חמאס ומידי מבוקשים מארגונים אחרים** (בעיקר פעילים מבצעיים של **פתח**, שנכללו ב"הסכם המבוקשים"). המנגנונים אף הסגירו לידי כוחות הביטחון הישראליים כמה מטענים וכמה ק"ג של חומרי נפץ. אולם מרבית כלי הנשק ואמצעי הלחימה שנאספו ע"י המנגנונים אינם תקינים וניכר היה כי הם אינם כלי הנשק האישיים של המבוקשים⁵. **בידי המבוקשים (הן כאלה הנכללים ב"הסכם המבוקשים"**⁶ **והן כאלו שלא הצטרפו אליו), נמצאת עדיין כמות רבה של כלי נשק ואמצעי לחימה שלא הוסגרו לידי הרשות**⁷.

³ בעקבות שחרורם הצהיר מפקד המודיעין הכללי עקיד (אל"מ) עבדאללה כמיל, לאחר שהושלמה חקירתם, כי העצורים אינם מסכנים את שלום הציבור והדגיש כי נותרו רק עצורים מעטים בבית הכלא "אלג'ניד" בשכם (אלחיאית אלג'ידיה, 18 בדצמבר).

⁴ ראו לקט מידע: **"הרשות הפלסטינית שיחררה (ועצרה מחדש) מחבלים שתכננו להתנקש בחיי ראש ממשלת ישראל בעת שעמד לבקר ביריחו"** (22 באוקטובר 2007).

⁵ דוגמה לכך: מפקד משטרת שכם, עקיד (אל"מ) אחמד אלשרקאוי, הודיע על חשיפת עשרות מטעני חבלה במבנה נטוש שבעיר העתיקה בשכם. בפועל, היו אלה במטענים ישנים שלא היו שייכים לתשתיות פעילות של ארגוני הטרור.

⁶ "הסכם המבוקשים" אכן הוציא ממעגל הטרור פעילי פתח רבים אולם נותר עדיין חלק קטן ממבוקשי פתח, אשר ממשיכים בטרור, או שחזרו לעסוק בטרור. הללו מהווים יעד לסיכול של כוחות הביטחון הישראליים. חוליות המזהות עצמן עם גדודי חללי אלאקצא ממשיכות לבצע פיגועים ביהודה ושומרון ולעיתים אף ליטול אחריות בהודעות פומביות שהם מפרסמים.

⁷ ראו לקט מידע: **"הסכם המבוקשים (יולי 2007) - מאזן ביניים"** (14 בנובמבר 2007). שר הפנים הפלסטיני עבד גדודי חללי אלאקצא בגדה המערבית פורקו בהסכמה. (רדיו קול פלסטיין, 29 בדצמבר).

מימין: מבוקשים מפתחוגדודי חללי אל אקצא מחזירים את כלי נשקם למנגנוני הביטחון הפלסטינים. משמאל: כלי נשק שהוחזרו למנגנונים (ערוץ אלג'זירה, 16 ביולי 2007).

חוסר שיטתיות ועקביות בסיכול פיגועי טרור

8. מנגנוני הביטחון הפלסטינים ביצעו כמה פעולות נקודתיות לסיכול פיגועי טרור ולטענת הרשות הפלסטינית מנעו המנגנונים בכמה מקרים ביצוע פיגועי טרור נגד ישראל.⁸ אולם פעילותם לסיכול פיגועי טרור התאפיינה בחוסר שיטתיות ועקביות והסתמכה על מידע מזדמן שהועבר ע"י כוחות הביטחון הישראליים. מעבר לכך, בשני פיגועי טרור שהתבצעו בחודשים האחרונים (בקדומים ובנחל תלם שמצפון לחברון) נטלו חלק פעילי פתח, חברי מנגנוני הביטחון.

9. העדר "טיפול שורש" בתשתיות המבצעיות של ארגוני הטרור (כפי שתואר לעיל) מקשה על פעילות שמטרתה למנוע ביצוע פיגועי טרור ע"י הארגונים השונים ביהודה ושומרון. עדות אחרונה לכך היתה רצח שני מטיילים, חיילי צה"ל שהיו בחופשה, מצפון לחברון (28 בדצמבר) ע"י חולייה בת 3 מחבלים, שכללה שני פעילי פתח, אחד מהם פעיל במנגנון הביטחון הלאומי והשני עמד בקשר עם מנגנון המודיעין הכללי.⁹

⁸ כך למשל ריאד אלמאלכי שר ההסברה והחוץ בממשלת סלאם פיאד, קיים מסיבת עיתונאים בה הודיע שמנגנוני הביטחון עצרו חוליית חמאס שהתכוונה לבצע פעולת התאבדות נגד יעד ישראלי (סוכנות ופא, סוכנות הידיעות הצרפתית, 31 בדצמבר). עפ"י "הארץ" (2 בינואר 2008) טוענת הרשות הפלסטינית כי המחבל, תושב כפר ליד ג'נין נעצר. המקרה אינו מוכר לכוחות הביטחון הישראליים.

⁹ אין זו הפעם הראשונה שפעילי המנגנונים מעורבים לאחרונה באירועי טרור קטלניים. יוזכר פיגוע הירי בקדומים (19 בנובמבר) בו נהרג אזרח ישראלי בוצע ע"י שלושה פעילי פתח, שניים מהם פעילים במנגנון הביטחון הלאומי.

10. לאחר הפיגוע הסגירו עצמם שני חברי החוליה (השלישי נהרג במהלך חילופי אש עם שני החיילים) לידי המודיעין הכללי למעצר מגן, מחשש שיעצרו ע"י כוחות הביטחון הישראליים. מנגנוני הביטחון הפלסטיניים עצרו וחקרו את השניים, תוך שבכירים ברשות מתהדרים בטיפולם היעיל של המנגנונים בפרשה במגמה להפגין יכולתם ורצינותם ביישום מפת הדרכים. סלאם פיאצ' ובכירים נוספים העלו טענה (שאינה נכונה) כאילו האירוע התרחש על רקע פלילי כשבפועל שיתוף הפעולה של המנגנונים עם כוחות הביטחון הישראליים היה צולע למדי.

סמל ראשון דוד אלחנן רובין

רב-טוראי אחיקים עמיחי

שני חיילי צה"ל שנהרגו בעת טיול בנחל תלם סמוך לחברון (דובר צה"ל, 29 בדצמבר)

11. זאת ועוד, בהעדר פעילות סיכול אפקטיבית ניסו מנגנוני הביטחון בחודשים האחרונים להציג בכמה הזדמנויות **מצגי שווא** של פעילות סיכול משמעותית. כך למשל¹⁰:

א. בתאריכים 25-26 בספטמבר הודיעו הפלסטינים לכלי התקשורת, שבבית לחם נתפסו שני רקטות שכוונו לעבר ירושלים, בנוסף לכמה מטענים ומזוודה חשודה. אולם בבדיקה של חבלן ישראלי, לאחר הסגרת אמצעי הלחימה לישראל, התברר כי **מדובר בצינורות ריקים ללא חומר הודף** (ולא ברקטות בעלי יכולת תעופה כלשהי).

¹⁰ על בסיס סקירת שב"כ: "סיכום שנת 2007 - נתונים ומגמות בטרור הפלסטיני" (המקור: אתר האינטרנט של שב"כ www.shabak.gov.il, 1 בינואר 2008). להלן: דוח שב"כ אודות מגמות בטרור הפלסטיני בשנת 2007.

ב. ב-4 בדצמבר 2007 נעצר **חסן דבכ**, פעיל במנגנון הביטחון הלאומי ביריחו. הפעיל נעצר בשל השתייכותו לחולית פתחתנזים, שתכננה לבצע פיגועים לעבר ציר עוקף יריחו וכן משום שסיפק אמצעי לחימה לחוליה. ישראל העבירה בקשה למנגנוני הביטחון הפלסטיניים לעצור את חסן דבכ, מאחר והוא מהווה סיכון בטחוני ומתכנן פיגועים. הפלסטיניים השיבו כי חסן דבכ עצור. אולם בבדיקה שנערכה ע"י כוחות הביטחון הישראליים עלה שהוא נהג להסתובב באופן חופשי ביריחו בתקופה בה טענו הפלסטיניים שהוא עצור. לאור זאת הוא נעצר ע"י צה"ל והועבר לחקירת שב"כ.

פרק ב - מאפייני פעילות ארגוני הטרור ביהודה ושומרון, ופעילות הסיכול והמנע של כוחות הביטחון הישראליים, בשנת 2007¹

מאפייני הפיגועים

1. ארגוני הטרור ביהודה ושומרון המשיכו בשנת 2007 בפעילות אינטנסיבית לביצוע פיגועים, הן נגד יעדים ישראלים בשטחי יהודה ושומרון והן נגד יעדים בישראל. **בשנה זו למרות שלא פחתה המוטיבציה של הארגונים לבצע פיגועים חלה ירידה חדה בכמה פיגועי הטרור שבוצעו בפועל.** זאת כתוצאה מרצף של פעילות סיכול אינטנסיבית שנעשתה ע"י כוחות הביטחון הישראליים ולא כתוצאה מפעילות סיכולית של המנגנונים הפלסטינית.
2. בולטת במיוחד העובדה שבמהלך שנת 2007 **לא עלה בידי תשתיות הטרור ביהודה ושומרון להוציא לפועל פיגועי התאבדות** בשל פעולות הסיכול והמנע של כוחות הביטחון הישראליים². אולם יש להדגיש כי **בשלושה מקרים הצליחו מחבלים מתאבדים לחדור לשטח ישראל משטחי יהודה ושומרון ופיגועי ההתאבדות סוכלו ברגע האחרון:** מחבל מהג'יהאד האסלאמי בפלסטין, שהתכוון לבצע פיגוע התאבדות בת"א, נתפס בבת ים וחגורת הנפץ שלו נמצאה בראשון לציון (פברואר); רכב תופת שנשלח ע"י תשתית חמאס בקלקיליה נתפס בישראל (מרס); חגורת נפץ שנשלחה ע"י תשתית חמאס בשכם נתפסה בדירה בת"א (ספטמבר).
3. בקרב פיגועי הטרור, שבוצעו בשטחי יהודה ושומרון ע"י הארגונים השונים בלטו **פיגועי ירי ודקירה.** שלושה פיגועים כאלו גרמו למות ארבעה ישראלים, מהם שני אזרחים ושני אנשי צבא (כשליש מ-13 ההרוגים, נגרמו לישראל כתוצאה מפעולות טרור במהלך שנת 2007). מידת קטלניותם של

¹ פרק זה נכתב על בסיס דו"ח השב"כ אודות מגמות בטרור הפלסטיני בשנת 2007.
² בשנת 2007 בוצע פיגוע התאבדות אחד (באילת, 29 בינואר), שמבצעיו יצאו מרצועת עזה.

פיגועי הירי והדקירה נופלת בהרבה מזו של פיגועי התאבדות אולם בראיית ארגוני הטרור הם קלים יותר לביצוע מההיבט המבצעי.

אזור פיגוע ירי בקדומים בו נהרג האזרח הישראלי עידו זולדן ז"ל. הפיגוע בוצע ע"י שלושה פעילי פתח, שניים מהם (שנעצרו ע"י כוחות הביטחון הישראליים) פעילים במנגנון הביטחון הלאומי (באדיבות זק"א, 19 בנובמבר)

מאפייני פעילות הסיכול ויעדיהם

4. הירידה בהיקף הטרור ביהודה ושומרון מקורה, כאמור, בפעילות הסיכול והמנע הנמרצת של כוחות הביטחון הישראליים, במהלכם התגלו מעבדות חבלה ואמצעי לחימה רבים. **במסגרת פעולות הסיכול נעצרו בשנת 2007 קרוב ל-4,000 פעילי טרור** (לעומת כ-5,000 בשנת 2006), התגלו מעבדות חבלה ואמצעי לחימה רבים. מתוך העצורים הללו **117 הוגדרו ע"י שב"כ כמחבלים מתאבדים פוטנציאליים** (לעומת 279 בשנת 2006). למרות הירידה במספר המחבלים המתאבדים הפוטנציאליים עדיין מדובר **בתופעה רחבת היקף**, שלולא פעילות הסיכול האינטנסיבית של כוחות הביטחון הישראליים הייתה מוצאת ביטויה בפיגועי התאבדות קטלניים בערי ישראל.
5. **התשתיות המבצעיות של תנועת חמאס ביהודה ושומרון** היוו יעד מרכזי לפעילות הסיכול והמנע של כוחות הביטחון הישראליים, שכוונו כלפי שני מוקדים עיקריים:

א. **תשתית חמאס בשומרון ובמיוחד בגזרת שכם**, מוגדרת ע"י שב"כ כתשתית מסוכנת הפועלת במרץ לשיקום שורותיה שנפגעו במבצע "חומת מגן". במהלך שנת 2007 בוצעו נגדה רצף של פעולות סיכול במהלכן נעצרו פעילים רבים, מהם בכירים בתשתית. אחד מהבכירים,

נהאד שקריאת, הודה בחקירתו כי החדיר באמצעות סייען, חגורת נפץ לתחומי ישראל, שהוסתרה בבניין בת"א. החגורה אכן **נמצאה בת"א** ופוצצה ע"י חבלנים. בעקבות מעצר מומחה החבלה של תשתית חמאס בשכם, הוסגרו שתי מעבדות נפץ, ששימשו לייצור מטעני חבלה "איכותיים" לפיגועים נגד צה"ל וחגורת נפץ לפיגוע התאבדות בת"א.

ב. **תשתית חמאס ביהודה**, אף היא היוותה יעד מרכזי לפעילות הסיכול של כוחות הביטחון הישראליים. מרבית העצורים החשודים בפעילות טרור שהובאו בשנת 2007 לחקירת שב"כ השתייכו לתשתית חמאס ביהודה. במסגרת פעולות הסיכול נחשפה באפריל 2007 חוליה של חמאס מאזור חברון, שהייתה אחראית להנחת מטענים סמוך לכביש חוצה יהודה, נגד כוחות צה"ל. בעקבות מעצר חברי החוליה נתפסו עשרות ק"ג של חומרים, שהיו מיועדים לייצור חומר נפץ.

6. התשתיות המבצעיות הללו הוכוונו באינטנסיביות רבה ע"י **מפקדת חמאס בחו"ל**. לשטחי יהודה ושומרון שוגרו ע"י מגויסים עליהם הוטל לשקם ולהחיות את תשתיות חמאס ולממש הוצאה לפועל של פיגועים בישראל. כמו כן הוקמו בחודשים האחרונים כמה תשתיות טרור חדשות בשומרון, שהופעלו ע"י מפקדת חמאס בחו"ל. תשתיות אלו שיגרו פעילים מטעמן להכשרות בחו"ל לשם שידרוג פעילותם בהיבטים של ידע צבאי-טכנולוגי והסדרת מימון. אחת המטרות בפעילות המוגברת של מפקדת חמאס הינה **פיתוח וייצור יכולות ירי תלול מסלול לשם העתקת מתווה פעולה זה מרצועת עזה גם ליהודה ושומרון**.

7. **באשר לתשתיות הטרור של הג'האד האסלאמי בפלסטין:**

א. תשתית הג'האד האסלאמי בפלסטין בשומרון, ובמיוחד בצפון השומרון, נטלה חלק מרכזי בטרור המתאבדים נגד ישראל מאז פרוץ העימות האלים בספטמבר 2000. **תשתית מסוכנת זאת פועלת בהנחיית המפקדה שלה בסוריה ובסיוע של בכירי הארגון ברצועת עזה**, ומנסה כל העת לבצע פיגועי טרור נגד ישראל. פעילות הסיכול של

כוחות הביטחון והקמת גדר הביטחון, מקשים על תשתית זאת להוציא לפועל פיגועי התאבדות קטלניים בישראל.

ב. **במהלך שנת 2007 בוצעו ניסיונות רבים ע"י תשתית זאת לבצע פיגועי התאבדות בשטח ישראל.** שני סיכולי פיגוע בולטים היו: מעצר חוליה שהתכוונה להחדיר מחבל מתאבד לישראל, **שאמור היה להתחפש לתלמיד בית ספר** כשעל גבו ילקוט ובתוכו מטען נפץ (נובמבר); מעצר מחבל מתאבד שנכנס לשטח ישראל בכדי לבצע פיגוע התאבדות בת"א. המחבל המתאבד שגויס במחנה הפליטים ג'נין (מוקד מסורתי לגיוס מחבלים מתאבדים), הסגיר את חגורת הנפץ אותה השליך לפח בראשון לציון (פברואר).

ג. **בשנת 2007 הושקע מאמץ סיכולי רב נגד תשתית זאת והעומדים בראשה.** במסגרתו נעצרו קרוב ל-300 פעילי הארגון, החשודים בתכנון או ביצוע פעולות טרור נגד ישראל. בין העצורים פעילים שהיו מעורבים בביצוע פיגועי התאבדות קטלניים בישראל. כך למשל נעצר ביולי 2007 **אדהם יונס**, מחבל שהוביל את המחבל המתאבד בפיגוע ב"קניון השרון" בנתניה ב-5 בדצמבר 2005, בו נהרגו חמישה ישראלים ונפצעו כ-40. העצור היה מעורב בעשרות פיגועי ירי והנחת מטעני חבלה ופעל לשיקום תשתית הג'יהאד האסלאמי בפלסטין בטול כרם.

מפגן צבאי של מנגנוני הביטחון בג'נין (טלוויזיה פלסטינית, 17 בנובמבר 2007). מנגנונים אלו נמנעו עד כה מפרוק תשתיות הטרור בעיר ובסביבתה

8. בתאריכים 5-2 בינואר 2008 ביצעו צה"ל ושב"כ מבצע רחב היקף נגד תשתיות הטרור בעיר העתיקה בשכם (הקסבה). במהלך המבצע נעצרו 23 מבוקשים, מרביתם פעילי חמאס ופתח, ונחשפה מעבדת חבלה. המבצע המחיש היטב כי תשתיות הטרור שרירות וקיימות בשכם, גם לאחר הפעילות האינטנסיבית של מנגנוני הביטחון הפלסטינים (פירוט ראה נספח).

פרק ג - מאזן ביניים של יישום המחויבות הפלסטינית למלחמה בטרור בהתאם למפת הדרכים

המחויבות הביטחונית הפלסטינית בהתאם למפת הדרכים

1. **השלב הראשון של מפת הדרכים (30 באפריל 2003), שם לו למטרה את "הפסקת הטרור והאלימות, נורמליזציה של חיי הפלסטינים והקמת מוסדות פלסטיניים..."**. במסגרת שלב זה נדרשו הפלסטינים להכריז על **"הפסקה חד-משמעית של האלימות והטרור"** ולעשות "מאמצים גלויים לעין בשטח" כדי למנוע מיחידים ומקבוצות לבצע ולתכנן התקפות אלימות נגד ישראלים באשר הם. מנגנוני הביטחון של הרשות הפלסטינית, **"מאורגנים מחדש ויעילים"**, נדרשו לבצע "פעולות מתמשכות, ממוקדות ויעילות, המכוונות לעמוד מול כל אלה העוסקים בטרור ולפירוק תשתית ויכולות הטרור". (מתוך תרגום לעברית של מפת הדרכים, אתר האינטרנט של הכנסת).

2. ב-25 במרס 2003 קיבלה ממשלת ישראל את מסמך "מפת הדרכים" בתוספת הערות לגבי האופן בו היא רואה את המסמך. ההערה מספר 1 למסמך "מפת הדרכים" הייתה: "בתחילת התהליך, במהלכו וכתנאי להמשכו, ישמר השקט. הפלסטינים יפרקו את ארגוני הביטחון הקיימים, יקיימו רפורמה ביטחונית, שבמהלכה, יוקמו ארגונים חדשים שילחמו בטרור, באלימות ובהסתה... ארגונים אלה יקיימו סיכול אמיתי של טרור ע"י מעצר, חקירה, סיכול והכנת הקרקע המשפטית למטרות של חקירה, שפיטה וענישה" (החלטת ממשלת ישראל מה-25 במאי 2003, מתוך אתר האינטרנט של הכנסת).

3. עוד נקבע בהערה מס' 1 של מדינת ישראל למפת הדרכים: "...בשלב הראשון של התכנית, וכתנאי למעבר לשלב השני, הפלסטינים יסיימו את

פירוק ארגוני הטרור (חמאס, ג'האד האסלאמי בפלסטין, החזית העממית, החזית הדמוקרטית ומנגנונים נוספים) **ותשתיתם**, איסוף הנשק הבלתי חוקי ומסירתו לצד שלישי לשם הוצאתו מהאזור והשמדתו, הפסקת הברחות הנשק והפסקת ייצור הנשק בתחום הרשות הפלסטינית, הפעלת שרשרת הסיכול והפסקת ההסתה. **לא יהיה מעבר לשלב ב' של "מפת הדרכים"** [ללא סיום המלחמה בטרור...]

מאזן הביניים של יישום מחויבות הרשות הפלסטינית בתחום המלחמה בטרור

4. **מאזן הביניים (נכון לסוף דצמבר 2007) מצביע בברור כי בשלב זה לא יישמה הרשות הפלסטינית את מחויבותיה בכל הנוגע למלחמה בטרור, בהתאם למפת הדרכים.** הדבר בולט במיוחד ברצועת עזה, שמאז יוני 2007 נשלטת ע"י תנועת חמאס¹: תשתיות הטרור שברצועת עזה הולכות ומתחזקות, בפעילות הטרור המתבצעת ממנה (שעיקרה **ירי רקטות** לעבר ישראל) חלה בשנתיים האחרונות עליית מדרגה, נמשכת הכוונת תשתיות הטרור ביהודה ושומרון ע"י התשתיות ברצועת עזה, נמשך הייצור רחב ההיקף של רקטות ואמצעי לחימה אחרים, ממשיכות להתבצע הברחות אמצעי לחימה דרך ציר פילדלפי כלי התקשורת של חמאס ואף של הרשות הפלסטינית שבהנהגת אבו מאזן ממשיכים בהסתה כלפי ישראל וכלפי תהליך אנאפוליס.

5. **אולם גם ביהודה ושומרון, הנמצאים בשליטת מנגנוני הביטחון הנאמנים לאבו מאזן, עדיין רחוקה הרשות הפלסטינית מיישום מחויבותיה למלחמה בטרור, בהתאם לשלב הראשון של "מפת הדרכים".** הדבר בולט במיוחד בכל הנוגע לשלושה מכלולים מרכזיים:

¹ **מפת הדרכים אינה עושה אבחנה בין רצועת עזה ליהודה ושומרון**, והיא מתייחסת למחויבויות הצד הפלסטיני במלחמה בטרור **כאל מכלול אחד**. תנועת חמאס, השלטת ברצועת עזה, שבה והצהירה כי היא רואה באלימות ובטרור ("ה"התנגדות") את הדרך ל"שחרור" כל אדמת פלסטין (קרי, השמדת מדינת ישראל). ארגוני הטרור הפועלים בעזה מעודדים ביצוע פיגועים ביהודה ושומרון ומסייעים לתשתיות הטרור ביהודה ושומרון בכסף, בידע טכני ובאמצעי לחימה.

א. **פירוק תשתיות הטרור ומניעת טרור**: מנגנוני הביטחון של הרשות הפלסטינית לא פרקו את תשתיות הטרור של הארגונים השונים ביהודה ושומרון (ובמישור ההצהרתי הפומבי גם לא התיימרו לפרק אותם אלא לאכוף חוק וסדר) ופעילותם נגד התשתיות הללו אינה אפקטיבית. כפועל יוצא מכך ממשיכות תשתיות הטרור של חמאס ושל ארגוני טרור נוספים להתקיים ואף להוציא לפועל פיגועי טרור נגד ישראל כדוגמת שורה של פיגועי ירי קטלניים ביהודה ושומרון שבוצעו במחצית השנייה של שנת 2007. היקפם של פעולות הטרור המתבצעות ע"י תשתיות הטרור הללו עלול היה לגדול בהרבה לולא פעולות הסיכול והמנע היעילות של כוחות הביטחון הישראליים בשטחי יהודה ושומרון. ממצאי פעילות כוחות הביטחון הישראליים בקסבה שבשכם (2-5 בינואר 2008) המחישו זאת היטב.

ב. **רפורמות מהותיות במנגנוני הביטחון**: עפ"י מפת הדרכים נדרשו הפלסטינים לבנות מחדש את מנגנוני הביטחון שלהם, שבמשך שנות העימות האלים הפגינו רמה מבצעית נמוכה, מורל נמוך, חוסר עניין להתמודד עם הטרור ובכמה מקרים אף סייעו לפעולות הטרור. השינויים שביצע ממשל אבו מאזן במנגנוני הביטחון, עליהם נשענת שליטתו ביהודה ושומרון, היו עד כה קוסמטיים בלבד וחלקם הנם בבחינת תוכניות ושאיפת לעתיד. בין השאר ניתן לציין את אימון המנגנונים וצידום באמצעי לחימה, שילוב פעילי "כוח 17" בביטחון הלאומי ובמשמר הנשיאות, את הכוונה להוציא כמה אלפי פעילים לפנסיה ואת הכוונה לבנות מחדש את בתי הכלא ומרכזי מנגנוני הביטחון שנהרסו במהלך העימות. אולם רפורמות מהותיות שמפת הדרכים דורשת לבצעם במסגרת השלב הראשון של מפת הדרכים, בדמות, הקמת מנגנוני ביטחון חדשים ויעילים, לא בוצעו עד כה².

² מנגנוני הביטחון ביהודה ושומרון מהווים את המשענת המרכזית לשלטונו של אבו מאזן. בקרבם נותרו עדיין גורמים, גם אם מדובר בחריגים, שאינם סרים למרותו של אבו מאזן והם ממשיכים להיות מעורבים בטרור. דוגמה לכך ראו לקט מידע מה-3 בדצמבר 2007: "כוחות הביטחון עצרו חוליית טרור שכללה שלושה פעילי פתח, שניים מהם חברי מנגנון הביטחון הלאומי של הרשות הפלסטינית, החוליה ביצעה את פיגוע הירי באזור קדומים בו נהרג עידו זולדן ז"ל".

ג. **הסתה נגד ישראל:** פעילות הטרור נגד ישראל ברצועת עזה וביהודה ושומרון, מקבלת רוח גבית מכלי התקשורת הפלסטינים הממשיכים בהסתה נגד ישראל, בניגוד למה שנקבע ב"מפת הדרכים". מדובר בכלי התקשורת של חמאס ושאר ארגוני הטרור, ובמידה פחותה גם בכאלו המזוהים עם הרשות הפלסטינית שבהנהגת אבו מאזן. מעבר להסתה החריפה נגד ישראל ממשיכים כלי התקשורת הפלסטינים לעשות שימוש בסמלים ובדימויים בעלי אופי אנטישמי. אבו מאזן ובכירים נוספים ברשות נוהגים להציג כלפי ישראל את דרישותיהם המירביות בסוגיות הליבה והם נמנעים באופן שיטתי מהכשרת קרקע תודעתית של דעת הקהל הפלסטינית להסכם שלום עם ישראל ולאפשרות של ויתורים ופשרות במסגרתו. כתוצאה מכך נוצר פער ציפיות ותסכול בקרב הציבור הפלסטיני הפוגע בתהליך אנאפוליס ונותן לגיטימציה לאלימות ולטרור.

הסתה בעלת סממנים אנטישמיים באמצעות קריקטורות

קריקטורה של אמיה ג'חא (המזוהה עם חמאס), שהופיעה בעיתון הרשות הפלסטינית אלחיאת אלג'דידה

"למען אלאקצא התעוררו יא מוסלמים" (אתר פראס, המזוהה עם פתח)

נספח

שכם כמקרה מבחן לפעילות הביטחונית של מנגנוני הביטחון הפלסטינים (נובמבר- דצמבר 2007)

כללי

1. על רקע חידוש המו"מ המדיני בין ישראל לפלסטינים, ומפגש אנאפוליס הממשמש ובא, התבצעה בשכם מאז תחילת נובמבר 2007 פעילות אינטנסיבית של מנגנוני הביטחון הפלסטינים בהנחיית ממשלת סלאם פיאצי. מטרת פעילות המנגנונים היתה להשיב את החוק והסדר, לחזק את מעמד הרשות הפלסטינית, להצר את רגלי תנועת חמאס יריבתה של הרשות, ומעבר לכל זאת - להפגין מול ארה"ב, ישראל והקהילה הבינלאומית כי הרשות הפלסטינית יישמה את השלב הראשון של מפת הדרכים במוקד טרור ואנרכיה מובהק כמו העיר שכם.
2. העיר שכם נבחרה ע"י הרשות הפלסטינית כ"מקרה לדוגמה" בהיותה מוקד מרכזי של אנרכיה והעדור שלטון חוק ביהודה ושומרון. בראיית הרשות הפלסטינית הצלחת פעילות מנגנוני הביטחון בשכם אמורה הייתה לאותת על נחישותה של הרשות להשיב את הסדר על כנו גם במקומות נוספים ביהודה ושומרון בהם פועלים מחוללי האנרכיה. ואכן בעקבות המבצע בשכם בוצעו מבצעים ביטחוניים, אף כי בהיקף מצומצם יותר, בכמה ערים נוספות ביהודה ושומרון.
3. לשם חיזוק מנגנוני הביטחון הפועלים בשכם תוגברה העיר בכוח של 308 פעילי מנגנון הביטחון הלאומי. כוח זה הגיע לשכם ב-2 בנובמבר והתווסף למנגנוני הביטחון, שפעלו בה עד לאותה עת. ב-21 בדצמבר 2007, בתום כחודשיים של פעילות, עזב מרבית כוח התגבור של הרשות הפלסטינית את שכם, ואנשיו חזרו ליריחו לאימונים (מן הסתם בעקבות הערכת בכירי הרשות כי משימתו של הכוח בשכם הסתיימה).

4. להלן מאזן ביניים של פעילות מנגנוני הביטחון בשכם (נכון לסוף דצמבר 2007).

התפרסות מנגנוני הביטחון של הרשות הפלסטינית בשכם (אלערביה, 2 בנובמבר)

מאפייני פעילות מנגנוני הביטחון בשכם

5. פעילות מנגנוני הביטחון התנהלה במחוז שכם, כולל העיר שכם, מחנות הפליטים שבפאתיה והמרחב הכפרי. בשלב הראשון (תחילת נובמבר) התבטאה הפעילות בהפסקת האנוכיה ובכפיית חוק וסדר: איסור על נשיאת נשק, מניעת תנועת מכוניות גנובות, מניעת ירי במקומות ציבוריים, מניעת גביית דמי חסות, מעצר עבריינים וכו'. פעילות זאת זכתה לתמיכה בקרב תושבי העיר אשר חוו שנים ארוכות של חיים בצל האנוכיה.

פעילות מנגנוני הביטחון בשכם (ערוץ אל ערביה, 4 בנובמבר)

6. **כפועל יוצא מפעילות המנגנונים חזרו למסלולם החיים הנורמלים לשכם כבר לאחר השלב הראשון.** כתב סוכנות הידיעות הצרפתית (13 בנובמבר) תיאר את המציאות החדשה שנוצרה בעיר במילים הבאות: "החמושים בעיר, אשר הטילו משטר אימה, התמוססו... צבא רוכלי הרחוב, שבעבר חנק את כיכר העיר נעלם... התנועה חופשית... לאחר שנים של שפל, העסקים החלו להשתפר לאיטם..."

7. **השלב השני של פעילות מנגנוני הביטחון היה הרחבת אכיפת החוק והסדר בכמה מעוזים בולטים של הטרור והאנרכיה,** בהם לא הייתה לרשויות החוק נוכחות במהלך שנות העימות (מחנות הפליטים, העיר העתיקה). במקביל ננקטו פעולות לחיזוק המערכת המשפטית, כפעילות משלימה לאכיפה המוגברת בשטח: תושבים שלא התייצבו לזימונים לבתי המשפט נעצרו והוטלו עליהם עונשים חמורים (קנסות גבוהים, מעצרים), החלטות בתי המשפט נאכפו, והוענקה הגנה לאנשי המערכת המשפטית (שופטים ותובעים).

חומרי הסתה (מימין) ואמצעי לחימה (משמאל) של חמאס שנתפסו בשכם (טלויזיה פלסטינית, 17 בנובמבר 2007)

8. במסגרת הפעילות הביטחונית במעוזי הטרור ואנרכיה שבשכם בלטו:

א. **מעצר מבוקשים והפגנת נוכחות במחנה הפליטים בלאטה שבדרום שכם (5 בנובמבר).** הרקע לכך היה תקיפת ניידת משטרה ע"י כמה מבוקשים, שנתפסו ע"י תושבי המחנה כעבריינים ומחוללי אנרכיה. אנשי מנגנוני הביטחון כיתרו את המחנה תפסו עמדות שולטות על גגות הבתים ופעלו בתוך המחנה. במהלך פעילותם התנהלו תקריות

אלימות בהן נפצעו איש ביטחון וכשמונה אזרחים, ונעצרו כ-25 אנשים. עד לפעילות במחנה הפליטים בלאטה לא פעלו מנגנוני הביטחון בתוך מחנות הפליטים בשכם כך שפעילותם במקום היוותה תקדים. בסיומה הודיע מושל שכם (6 בנובמבר), כי המנגנונים יקיימו סיורים ברחובות המחנה וכי מעתה לא יהיה מקום שהם לא יימצאו בו.

ב. **מעצר מבוקשים והפגנת נוכחות במחנה הפליטים עין בית אלמאא' שבצפון מערב שכם (18 בנובמבר).** פעילות המנגנונים במחנה התקיימה במאפיינים דומים לפעילות במחנה בלאטה. מטרתה הייתה לעצור מבוקשים פורעי חוק, שסירבו להתייצב לזימונים בבתי המשפט, חלקם פעילים מבצעים בחזית העממית. בשונה מהפעילות במחנה הפליטים בלאטה, נתקלה פעילות המנגנונים בהתנגדות תושבי המחנה, שסייעו למבוקשים. כפועל יוצא מכך ניסו מנגנוני הביטחון באמצעות משא ומתן לגרום למבוקשים להסגיר את עצמם ואת נשקם. דרך פעולה זאת נחלה כישלון והמבוקשים הצליחו להימלט מהמחנה, ככל הנראה לעבר העיר העתיקה (הקסבה).

ג. **כניסת מנגנוני הביטחון לקסבה (15 בדצמבר).** כניסת מנגנוני הביטחון לקסבה, לראשונה מאז פרוץ העימות בין ישראל לפלסטינים, תוארה כהשתלטות המנגנונים על "המעוז האחרון" (של מחוללי האנרכיה) בשכם. כניסת פעילי המנגנונים לקסבה התנהלה ללא התנגדות וללא בעיות מיוחדות ותושבי הקסבה קיבלו אותם באורז ובפרחים. עם כניסת המנגנונים לקסבה הם החלו בהסרת חסימות שהיו במקום, כשלב ראשון באכיפת החוק והסדר במקום.

9. **במקביל לאכיפת החוק והסדר פעלו מנגנוני הביטחון נגד התשתית האזרחית של חמאס בשכם.** הדבר מצא ביטוי בסגירת ועדות צדקה המזוהות עם חמאס; החרמת חומרי הסתה במסגדים ומעצר כמה דרשנים; פעילות באוניברסיטת אלנג'אח, אחד ממעוזי חמאס בשכם (15 בנובמבר), במהלכה הוחרמה כמות גדולה של חומרי הסתה; החרמת מצבור גדול של חומרי הסתה ב"מרכז אלנור" של חמאס שבאזור רפידיא שבמערב העיר;

מניעת פעילות ציבורית של חמאס (הפגנות, תהלוכות מחאה) בתקופה שקדמה למפגש אנאפוליס.

10. במאמר בעיתון "הארץ" (3 בינואר 2008) מתאר אבי יששכרוב, כתב העיתון, את רשמי ביקורו בשכם. הכתב, ששוחח עם תושבים מקומיים וראיין את מושל העיר ומפקד המודיעין הכללי, מתאר מציאות ביטחונית חדשה שהשתררה בשכם: החמושים נעלמו מהרחובות; פסקו תופעות פליליות של סחיטות, איומים ושוד מזוין; נשים צעירות מסתובבות בביטחון ברחובות; הדוכנים שהציפו את מרכז העיר פונו; תופעת המכוניות הגנובות נעלמה; פסק הירי בחתונות, בהלוויות ובאירועים אחרים. שכם עפ"י הכותרת של הכתבה ב"הארץ", אינה עוד "בירת הטרור והכאוס".

פעילות כוחות הביטחון הישראליים בקסבה

חייל צה"ל בתוך סליק ובו מעבדת חבלה, שנחשף בקסבה (אתר דובר צה"ל, 5 בינואר 2008).

כוחות צה"ל בעת הפעילות בשכם (אתר דובר צה"ל, 5 בינואר 2008)

11. ב-5 בינואר 2008 סיימו צה"ל ושב"כ ארבעה ימים של מבצע רחב היקף נגד תשתיות הטרור בעיר העתיקה (הקסבה) בשכם. במהלך המבצע נעצרו 23 מבוקשים, מרביתם פעילי חמאס ופתח, שהועברו לחקירת כוחות הביטחון, ונחשפה מעבדת חבלה ובה אמצעי לחימה רבים. במעבדת החבלה, שהתגלתה בתוך סליק, נמצאו שתי רקטות בשלבי הכנה ראשוניים וחגורת נפץ. כמו כן נמצאו שני אקדחים, חומרים המשמשים להכנת מטעני חבלה

(חומר נפץ, כדוריות רסס), כבלים ותבניות להנחת מטענים, תחמושת וציוד צבאי. אמצעי הלחימה הללו פוצצו באופן מבוקר ע"י כוח הנדסה של צה"ל (אתר דובר צה"ל, 3 בינואר).

12. מנגנוני הביטחון הפלסטינים, שבחודשיים האחרונים ביצעו פעילות אינטנסיבית בשכם (ובמסגרת זאת נכנסו גם לקסבה), הצליחו לכפות מידה רבה של חוק וסדר בעיר, ולסלק את החמושים מרחובותיה. אולם **מנגנוני הביטחון** לא פרקו את התשתיות המבצעיות של ארגוני הטרור, ובכלל זה חמאס ומבוקשי פתח, שלא נכללו במסגרת "הסכם המבוקשים".

צילומים של מעבדת החבלה, שהתגלתה בתוך סליק בעיר העתיקה בשכם (המקור: אתר האינטרנט של דובר צה"ל, 5 בינואר)

מעבדת החבלה: מבט מבפנים

הכניסה לסליק

רקטות בשלבי הכנה ראשוניים

מעבדת החבלה: מבט מבפנים

מחסניות ואמצעי לחימה

[סרטון וידאו - חשיפת מעבדות חבלה ואמצעי לחימה בשכם לצפייה לחץ כאן](#)

סיכום

13. בשלב זה אכן ניתן לקבוע ששכם איבדה את תוארה כ"בירת האנרכיה" ושהרשות הפלסטינית הצליחה לכפות מידה רבה של חוק וסדר במקום. אולם בתחום המלחמה בטרור לא עשו מנגנוני הביטחון מאמץ **לפרק את התשתיות המבצעיות-טרוריסטיות של חמאס וארגוני הטרור האחרים** (למרות שפעיליהם לא אחת משתייכים למחוללי האנרכיה ועוסקים גם בפעילות פלילית). כפועל יוצא מכך רק מעטים מהפעילים המבצעיים-טרוריסטיים של חמאס וארגוני הטרור האחרים נעצרו, ובידי פעילי הטרור בשכם נותרה כמות גדולה של אמצעי לחימה שלא הוסגרו לידי הרשות הפלסטינית כפי שהומחש במהלך פעילות צה"ל בקסבה.

14. ב-21 בדצמבר 2007 עזב מרבית כוח התגבורת של הביטחון הלאומי את שכם. עם יציאתו גברו חששות התושבים משובם של החמושים ומחוללי האנרכיה לשלוט ברחובות העיר לאחר השיפור הביטחוני שחל בעקבות פעילות המנגנונים. בשלב זה מוקדם עדיין לקבוע האם ובאיזו מידה תהיה לפעילות שביצע כוח התגבור, יחד עם כוחות הביטחון האחרים, השפעה ארוכת טווח בכל הנוגע לאכיפת החוק והסדר ובאיזו מידה הרשות **תתמיד** בפעילותה הביטחונית בעיר. **עם זאת ניתן לקבוע כי מנגנוני הביטחון עדיין**

**לא פעלו באופן אפקטיבי לפרוק תשתיות הטרור של הארגונים השונים וכי
שכם נותרה מוקד לפעילות טרור נגד ישראל .**